

گردش به شرق

درحالی‌که خروج آمریکا از برجام نگرانی‌هایی را برای بازار جایگزین در ذهن مسئولان دولتی پدید آورده آمار و ارقام نشان می‌دهد بازار بکر روسیه و چین تاکنون کمتر مورد توجه‌بوده است. سهم ایران از بازار روسیه تنها ۱۳ درصد و از بازار چین ۹درصد است

پس از خروج آمریکا از برجام حالا نوبت خروج شرکت‌های اروپایی از برخی بخش‌های اقتصادی کشور است. این شرکت‌ها که در بخش‌های نفت و گاز، حمل‌ونقل، هواپیمایی، بانکی، انرژی‌های تجدیدپذیر، خودرو، ریلی و معدن در حال فعالیت هستند، حالا از احتمال خروج‌شان سخن می‌گویند. بر این اساس اگر خروج کامل شرکت‌های سرمایه‌گذاری اتفاق بیفتد، در مرحله بعدی نیز مبادلات تجاری بین ایران و اتحادیه اروپا قطعاً کاهش خواهد یافت و شرایط ایجاد می‌کند ظرفیت‌های جدیدی برای مبادلات تجاری بین ایران و بازارهای دیگر شکل گیرد. در گزارش پیش‌رو ظرفیت‌ها و محدودیت‌های بازارهای چین و روسیه برای مبادلات تجاری با ایران بررسی شده است. نتایج گزارش نشان می‌دهد در شرایط فعلی ایران سهم قابل‌توجهی در بازار روسیه ندارد. بر این اساس علی‌رغم روابط سیاسی و امنیتی گسترده بین ایران و روسیه، تجارت خارجی ایران با این کشور طی ۹ سال اخیر در هیچ سالی به بیش از ۲/۵ درصد کل تجارت خارجی کشور نرسیده است و در سال ۹۶ نیز تجارت خارجی ایران با روسیه کمتر از یک درصد کل تجارت خارجی کشور بوده است.

در زمینه صادرات نیز، ایران با صادرات ۲۴۶ میلیون دلار در سال ۹۶، کمتر از نیم درصد (فقط ۱۳ صدم درصد) نیاز بازار روسیه را به‌جنگ آورده است که این میزان ایران را در رتبه شصت‌ویکم تامین‌کنندگان کالا در روسیه قرار می‌دهد. تصور رتبه شصت‌ویکمی ایران در بازار این کشور زمانی قابل‌تأمل است که ترکیه پانزدهمین تامین‌کننده کالاهای موردنیاز روسیه است. همچنین نتایج بررسی‌ها در مراکز اقتصادی کشور نشان می‌دهد ۸۵ قلم کالای صادراتی در ایران وجود دارد که می‌تواند بازار خوبی را در روسیه از آن خود کند که صادرات آنها در حال حاضر صفر است. به هر حال کل صادرات غیرنفتی ایران به روسیه طی ۹ سال اخیر در هیچ سالی به ۵۰۰ میلیون دلار نرسیده است.

در مورد کشور چین نیز، آمارها نشان می‌دهد در سال ۹۶ از مجموع ۱۰۱ میلیارد دلاری تجارت خارجی ایران، حدود ۲۲ درصد آن با چین انجام شده است. همچنین چینی‌ها در سال ۹۶ بیش از ۱۹ درصد کل کالاهای صادراتی ایران را خریده‌اند و ۲۴ درصد اقلام موردنیاز ایران از این کشور تهیه

شده‌است. در زمان تشدید تحریم‌های ظالمانه نیز ۱۲ تا ۱۵ درصد اقلام موردنیاز کشور از چین تامین شده و چینی‌ها نیز ۱۲ تا ۱۷ درصد اقلام صادراتی ایران را خریداری کرده‌اند. بدین لحاظ چین شریک تجاری اصلی ایران در یک دهه اخیر بوده است. همچنین به‌لحاظ سیاسی، چینی‌ها در هیچ توافق امنیتی با آمریکا یا کشورهای منطقه علیه ایران شرکت نکرده و راهبرد آنها در مقابل ایران عمدتاً مبتنی بر منافع اقتصادی و عدم ورود به تنش‌ها و مناقشات منطقه‌ای است.

تجارت خارجی ایران با روسیه به کمتر از یک درصد رسید

بررسی تجارت خارجی بین ایران و روسیه نشان می‌دهد مجموع تجارت خارجی ایران (بدون نفت) از یک میلیون و ۲۰۰ هزار دلار در سال ۸۸ به دو میلیارد و ۱۳۸ میلیون دلار در سال ۱۳۹۱ رسیده بود که این میزان در دولت یازدهم و دوازدهم در بهترین حالت خود به یک میلیارد و ۷۶۳ میلیون دلار در سال ۹۵ رسیده اما در سال ۹۶ باز هم تجارت خارجی ایران با روسیه کاهش یافته و به کمتر از یک میلیارد دلار (حدود ۹۹۰ میلیون دلار) رسیده است. بررسی داده‌های آماری گمرک ایران نشان می‌دهد طی سال‌های ۹۶-۱۳۸۸ میزان تجارت خارجی ایران با روسیه در بهترین حالت خود در سال ۲/۲۶ درصد کل تجارت خارجی می‌شد، با این حال در سال ۹۵ میزان تجارت خارجی ایران با روسیه، حدود دو درصد و در سال ۹۶ کمتر از یک درصد (۹/۸۸ درصد) کل تجارت خارجی ایران را شامل می‌شود.

همچنین براساس داده‌های آماری گمرک ایران، طی سال‌های ۹۶-۱۳۸۸ حجم صادرات ایران به روسیه در بهترین حالت خود ۴۹۹ میلیون دلار در سال ۹۱ بوده است که این میزان فقط ۱/۲۰ درصد کل صادرات غیرنفتی ایران را شامل می‌شود. بر این اساس صادرات غیرنفتی ایران طی ۹ سال اخیر در هیچ سالی جز سال ۹۱ به بیش از یک درصد نرسیده است و در سال ۹۶ نیز صادرات غیرنفتی ایران به روسیه فقط ۱/۶۱ درصد (۲۸۶ میلیون دلار) کل صادرات غیرنفتی کشور را تشکیل می‌دهد که رقم بسیار ناچیزی است.

در زمینه واردات نیز، بیشترین میزان واردات ایران از روسیه مربوط به سال‌های ۹۱ و ۹۵ با نزدیک به یک میلیون و ۶۰۰ هزار دلار است که این میزان حدود ۳/۵ درصد کل واردات ایران است. در سال ۹۶ نیز ایران ۷۰۴ هزار دلار کالا از روسیه وارد کرده که این میزان فقط ۱/۳ درصد نیاز کشور به واردات است.

ظرفیت‌های سیاسی و ژئوپلیتیکی در تجارت خارجی چین و ایران

■ هر دو کشور با آمریکا تعارض منافع دارند. گرچه ایدئولوژی نظام اسلامی بر مبنای استکبارستیزی و حمایت از مستضعفان جهان در مقابل زورگویی آمریکا و غرب است، اما چینی‌ها نیز به‌لحاظ اقتصادی با آمریکا و غرب تعارض منافع دارند.

■ برخلاف توسعه‌طلبی آمریکا، چین در خاورمیانه بر مبنای منافع اقتصادی و «تجدید موازنه» بین سیاست‌های داخلی و خارجی و امنیتی رفتار می‌کند. همچنین استراتژی خاورمیانه‌ای چین در چارچوب تلاش برای ساخت یک کمربند راه ابریشم هوایی و دریایی است تا چین را به خاورمیانه و ماورای آن پیوند دهد. اما چینی‌ها هیچ علاقه‌ای برای گسترش سطح همکاری امنیتی خود با آمریکا و دولت‌های حاشیه خلیج فارس برای به مخاطره انداختن امنیت ایران ندارند. دلیل این امر نگرانی چین برای افزایش تنش‌ها و مناقشات منطقه‌ای است و از این جهت راهبرد چینی‌ها در منطقه خاورمیانه «دوست همگان و دشمن هیچ‌کدام» است. در این راستا، توسعه مبادلات اقتصادی با کشورهای منطقه ازجمله ایران برای «ازد‌های محتاط» یک اصل راهبردی در سیاست خارجی است.

■ محدودیت‌های وارداتی از جمله نظام تعرفه‌ای که آمریکایی‌ها برای کالاهای چینی وضع می‌کنند، فرصت مناسبی را برای افزایش مبادلات تجاری و حضور بیشتر کالاهای ایرانی از جمله مواد اولیه در چین فراهم می‌کند. ■ چین از نظر سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و نیز در بسیاری از مسائل بین‌المللی و منطقه‌ای دارای دیدگاه مشترک و بسیار نزدیکی با ایران است. همچنین سابقه تمدنی و نزدیکی فرهنگی دو کشور دلیل دیگری برای افزایش مبادلات اقتصادی است. ■ چینی‌ها در حال تجربه گذار از مرحله کشوری با ساختار کشاورزی-روستایی به کشوری صنعتی-شهری هستند و تلاش می‌کنند بازتعریفی از خویش‌منطق با ایستارهای قدرت‌های بزرگ و مدرن در سطح نظام بین‌الملل ارائه دهد. بنابراین، این کشور بیش از هر چیز درصدد کسب زمان و اجتناب از چالش‌هایی است که امنیت آن را با بحران مواجه می‌سازند و در روند رشد اقتصادی‌اش اختلال ایجاد می‌کنند. از این رو، رویکرد سیاست خارجی چین به منطقه خاورمیانه و به‌ویژه ایران

رتبه ۶۱ ایران در بازار روسیه

در سال ۲۰۱۷ روسیه بیش از ۲۱ درصد اقلام موردنیاز خود را از چین، نزدیک به ۹ درصد آن را از آلمان، ۵/۵ درصد آن را از آمریکا، نزدیک به ۵ درصد از بلاروس و حدود ۴ درصد را از دو کشور ایتالیا و فرانسه وارد کرده‌است. در این بین براساس آنچه در جدول آمده است، ایران در سال ۱۳۹۶ حدود ۲۸۶ میلیون دلار انواع کالا به روسیه صادر کرده است که این میزان فقط ۰/۱۳ درصد کل واردات روسیه را شامل می‌شود و بدین لحاظ ایران در رتبه ۶۱ صادرات به روسیه قرار دارد. نکته قابل‌تأمل این است که همسایه

غربی ایران یعنی ترکیه در سال ۲۰۱۷ حدود ۳/۵ میلیارد دلار کالا به روسیه صادر کرده است که این میزان شامل بیش از ۱/۵ درصد اقلام وارداتی روسیه می‌شود و بدین جهت ترکیه پانزدهمین صادرکننده کالا به روسیه است.

۲۲ درصد تجارت خارجی ایران با چین است

بررسی داده‌های آماری گمرک ایران نشان می‌دهد طی چند سال اخیر بین ۱۹ تا ۲۱ درصد تجارت خارجی ایران (بدون نفت) با کشور چین انجام می‌شود. آمارها نشان می‌دهد در سال ۱۳۸۸ مجموع تجارت خارجی ایران با چین ۷/۸ درصد کل تجارت خارجی ایران را شامل می‌شد که این میزان در سال ۹۰ به ۱۲، در سال ۹۱ به ۱۴، در سال ۹۲ به ۱۸، در سال ۹۳ و ۹۴ به ۱۹، در سال ۹۵ به ۲۱/۷ و در سال ۹۶ نیز نزدیک به ۲۲ درصد (۲۱/۹۶ درصد) رسیده است. بر این اساس از مجموع ۱۰۱ میلیارد دلار تجارت خارجی ایران در سال ۸۸ حدود ۷/۹ میلیارد دلار آن با چین انجام می‌شده است که این میزان در سال ۹۶ با مجموع ۱۰۱ میلیارد دلاری تجارت خارجی ایران به بیش از ۲۲ میلیارد دلار رسیده است.

۹ درصد کالاهای ایرانی را چینی‌ها می‌خرند

آمارها نشان می‌دهد طی ۹ سال اخیر، میزان صادرات ایران به چین از سه میلیارد دلار در سال ۸۸ به حدود ۷/۴ میلیارد دلار در سال ۹۲، حدود ۹/۳ میلیارد دلار در ۹۳، ۷/۲ میلیارد دلار در سال ۹۴، ۸/۳ میلیارد دلار در سال ۹۵ و ۹م میلیارد دلار در سال ۹۶ رسیده است که این میزان در حال حاضر ۱۹/۲۹ درصد اقلام صادراتی غیرنفتی ایران را شامل می‌شود. بر این اساس چین حتی در دوره تحریم‌های ظالمانه نیز بین ۱۳ تا ۱۸ درصد کالاهای غیرنفتی ایران را خریداری کرده است که این میزان هم‌اکنون به عدد ۲۰ درصد نزدیک می‌شود.

مبتنی‌بر دو اصل اساسی است: نخست «فرصت‌سازی» برای خود از طریق منحرف کردن توجه دنیا غرب به این منطقه و دوم، بسترسازی مناسب برای بسط نفوذ اقتصاد سیاسی خود در منطقه به‌منظور پیشبرد اهداف اقتصادی و جامعه‌عمل پوشاندن به استراتژی «دستیابی به امنیت انرژی» است. همچنین استمرار چالش با آمریکا و ترس از رفتار سودجویانه برخی کشورهای تامین‌کننده انرژی موردنیاز چین، همگی چین را برای توسعه روابط در چارچوب سیاست نگاه به شرق ایران و استفاده از آن جهت ایجاد توازن و کاستن از فشارهای غرب به کشورمان گزینه‌ای مناسب می‌نماید. ■ چینی‌ها نگران توافقات صورت گرفته غرب با ایران نیستند و نیاز بازار ایران نشان می‌دهد غربی‌ها نمی‌توانند جای چین را در بازار ایران بگیرند. اکنون چین مهم‌ترین شریک اقتصادی ایران است و در صحنه بین‌المللی نیز از حامیان ایران به‌شمار می‌رود.

ظرفیت‌های سیاسی و ژئوپلیتیکی در تجارت خارجی روسیه و ایران

■ درحال حاضر اکثر کارشناسان سیاسی بر این امر متفق‌القولند که آمریکا برای بیرون راندن روسیه از منطقه آسیای مرکزی نقشه‌های زیادی طراحی کرده است. بر این اساس، سیاست خارجی آمریکا امروز بیشتر از گذشته به مسائل مربوط به نفت و گاز در منطقه قفقاز و آسیای مرکزی توجه دارد. بدین جهت در مرحله جدید، آمریکا به سیاست دوران «جورج بوش پسر» روی آورده و توجه اصلی خود را از اوکراین به سمت منطقه دریای خزر معطوف کرده است. بنابراین انتظار رویارویی آمریکا و روسیه در منطقه قفقاز و آسیای مرکزی بیش از گذشته وجود دارد. ■ موقعیت استراتژیک ایران به روسیه اجازه دسترسی به آب‌های آزاد و افزایش مبادلات با کشورهای دیگر را می‌دهد. ■ روسیه یکی از پنج عضو دائمی شورای امنیت سازمان ملل، عضو گروه هشت، شورای اروپا، سازمان تجارت جهانی، سازمان همکاری شانگهای و ... است. ■ گرچه تحریم روس‌ها از سوی آمریکا و اتحادیه اروپا رقیق‌تر از تحریم‌های ظالمانه غرب علیه ایران است، اما همین موضوع دو کشور روسیه و ایران را در کنار هم قرار می‌دهد.

۲۴ درصد اقلام موردنیاز ایران از چین وارد می‌شود

آمارهای گمرک ایران نشان می‌دهد طی ۹ سال اخیر سهم واردات از چین در نسبت با کل اقلام وارداتی، از هشت درصد در سال ۸۸ به ۲۴ درصد در سال ۹۶ رسیده است. بر این اساس ایران در سال ۸۸ حدود ۴/۸ میلیارد دلار کالا از چین وارد کرده است که این میزان در سال ۸/۷ درصد کل اقلام وارداتی کشور را شامل می‌شد. این میزان در سال ۹۰ به ۱۲، در سال ۹۱ به ۱۵، در سال ۹۲ به ۱۹، در سال ۹۳ به ۲۰، در سال ۹۴ به ۲۱ و در سال‌های ۹۵ و ۹۶ به بیش از ۲۴ درصد رسیده است.

مبادلات تجاری با چین و روسیه بدون استراتژی صادراتی

برخلاف کشورهای دیگر، مطالعات توسعه تجارت از طریق بازاریابی در ایران کمتر انجام می‌شود. با این حال در سال ۹۵ سازمان توسعه تجارت با هدف بازاریابی کالاهای استراتژیک ایران گزارشی با عنوان «نقشه‌راه تجاری با ۱۲ کشور» منتشر کرد که براساس

آن، چین کالاهایی را وارد می‌کند که ایران نیز صادرکننده اصلی آن به جهان است، اما عملاً سهم صادرات ایران از این اقلام به چین تقریباً صفر است. در تحلیل انجام شده، ۹۰ قلم کالای صادراتی ایران که قابلیت صادرات به چین را دارد، شناسایی و مشخص شد که نفت خام و روغن حاصل از مواد معدنی قبری خام، وسایل نقلیه با موتور پیستونی تنابوی جرقه‌ای، کاتد و قطعات کاتد از مس تصفیه شده، مخلوط‌های هیدروکربورهای بودار، مصنوعات مواد پلاستیکی، پنیر و خامه شیر که میزان مواد چرب آن مساوی است با یک درصد و نیم یا کمتر به شکل پودر، پلی کلرووینیل، آهن یا فولاد تخت یا گرم نورد شده به شکل طومار، سایر فرآورده‌های صنایع شیمیایی یا صنایع وابسته و... نیاز اصلی بازار وارداتی چین است. در مورد روسیه نیز در این مطالعه، کالاهای استراتژیک صادراتی ایران به روسیه مشخص شده‌اند. این گزارش به بررسی محصولاتی پرداخته که اولاً جزء عمده کالاهای صادراتی ایران به جهان بوده و ثانیاً در سبد وارداتی روسیه درزمره اقلام عمده وارداتی هستند، اما در عمل،

سهم صادرات ایران از این اقلام به روسیه تقریباً صفر است. به این معنا که هر چند این اقلام جزء عمده اقلام وارداتی به روسیه از سایر کشورهای جهان (با ارزش بالای ۱۰۰ میلیون دلار) است و از سویی، صادرات این اقلام از ایران به سایر کشورهای جهان دارای ارزش بالایی است، اما ایران هیچ جایگاهی در صادرات این اقلام به روسیه ندارد. نتیجه این تحلیل نشان می‌دهد ۸۵ قلم کالای صادراتی در ایران وجود دارد که می‌تواند بازار خوبی را در روسیه از آن خود کند. عمده این کالاها شامل وسایط نقلیه با موتور پیستونی تنابوی جرقه‌ای، قطعات و متفرعات بدنه، سایر وسایل از قبیل شیر و وسایلی همانند سرم‌های مخصوص که از حیوان یا انسان مصون تهیه شده، انواع تابلوها، چرخ‌ها و اجزا و قطعات آنها برای وسایل نقلیه موتوری، نفت و روغن‌های حاصل از مواد معدنی قبری غیرخام و فرآورده‌های آن، گوجه فرنگی، مصنوعات مواد پلاستیکی، فرآورده‌های غذایی، میله‌های آهنی یا فولادی، پلی کلرووینیل، سنگ‌آهن و کنسانتره، نفت خام و روغن حاصل از مواد معدنی قبری خام، شیرینی و... است.

مهم‌ترین مبادی وارداتی روسیه در سال ۲۰۱۷

رتبه در بازار روسیه	سهم هر کدام از کشورها	میزان صادرات به روسیه (هزار دلار)	کشور
۱	۲۱,۲۰	۴۸,۳۷۶	چین
۲	۹,۹۷	۲۲,۷۵۰	آلمان
۳	۵,۵۵	۱۲,۶۷۳	آمریکا
۴	۴,۹۹	۱۱,۳۹۸	بلاروس
۵	۴,۳۲	۹,۸۶۴	ایتالیا
۶	۴,۰۳	۹,۲۰۸	فرانسه
۷	۳,۴۰	۷,۷۶۴	ژاپن
۸	۳,۰۴	۶,۹۳۹	کره جنوبی
۹	۲,۴۹	۵,۶۸۹	برخی از اعضای اتحادیه اروپا
۱۰	۲,۱۷	۴,۹۴۴	اوکراین
۱۵	۱,۵۱	۳,۴۴۲	ترکیه
۶۱	۰,۱۳	۲۸۶	ایران
-	۳۷,۱۹	۸۴,۸۸۱	سایر کشورهای جهان
-	۱۰۰	۲۲۸,۲۱۳	مجموع واردات روسیه در سال ۲۰۱۷

وضعیت تجارت خارجی ایران با چین طی سال‌های ۹۶-۱۳۸۸

سهم تجارت با چین در سبد تجارت خارجی ایران	ارزش کل تجارت خارجی ایران جهان (میلیون دلار)	ارزش تجارت خارجی ایران با چین (میلیون دلار)	صادرات		واردات		سال
			سهم صادرات به چین در سبد صادراتی ایران	ارزش صادرات به چین (میلیون دلار)	سهم واردات از چین در سبد وارداتی ایران	ارزش واردات از چین (میلیون دلار)	
۷,۸۰	۱۰۱,۶۵۹	۷,۹۲۸	۶,۷۳	۳,۱۲۶	۸,۷۰	۴,۸۰۲	۱۳۸۸
۶,۵۵	۹۸,۳۵۳	۶,۴۴۲	۱۳,۴۵	۴,۵۷۱	۲,۹۱	۱,۸۷۱	۱۳۸۹
۱۲,۳۰	۱۰۵,۶۶۸	۱۲,۹۹۴	۱۲,۶۷	۵,۵۵۷	۱۲,۰۳	۷,۴۳۷	۱۳۹۰
۱۴,۴۴	۹۴,۷۶۳	۱۳,۶۸۸	۱۳,۳۱	۵,۵۱۳	۱۵,۳۲	۸,۱۷۵	۱۳۹۱
۱۸,۶۵	۹۱,۵۵۷	۱۷,۰۷۹	۱۷,۷۶	۷,۴۳۲	۱۹,۴۱	۹,۶۴۷	۱۳۹۲
۱۹,۴۲	۱۰۴,۱۳۰	۲۰,۲۲۶	۱۸,۵۷	۹,۳۸۹	۲۰,۲۳	۱۰,۸۳۷	۱۳۹۳
۱۹,۰۳	۸۳,۹۰۴	۱۵,۹۷۰	۱۷,۰۴	۷,۲۲۸	۲۱,۰۷	۸,۷۴۲	۱۳۹۴
۲۱,۷۷	۸۷,۶۱۴	۱۹,۰۷۳	۱۹,۱۸	۸,۳۷۷	۲۴,۳۵	۱۰,۶۹۶	۱۳۹۵
۲۱,۹۶	۱۰۱,۰۰۰	۲۲,۱۸۰	۱۹,۲۹	۹,۰۶۵	۲۴,۲۹	۱۳,۱۱۵	۱۳۹۶

وضعیت تجارت خارجی ایران با روسیه طی سال‌های ۹۶-۱۳۸۸

سهم تجارت با روسیه در سبد تجارت خارجی ایران	کل تجارت خارجی ایران جهان (میلیون دلار)	ارزش تجارت خارجی ایران با روسیه (میلیون دلار)	صادرات		واردات		سال
			سهم صادرات به روسیه در سبد صادراتی ایران	ارزش صادرات به روسیه (میلیون دلار)	سهم واردات از روسیه در سبد وارداتی ایران	ارزش واردات از روسیه (میلیون دلار)	
۱,۲۱	۱۰۱,۶۵۹	۱۲۳۰	۰,۷۲	۳۳۳	۱,۶۳	۸۹۷	۱۳۸۸
۰,۶۸	۹۸,۳۵۳	۶۶۵	۰,۹۷	۳۳۱	۰,۵۲	۳۳۵	۱۳۸۹
۱,۰۸	۱۰۵,۶۶۸	۱۱۴۴	۰,۸۵	۳۷۱	۱,۲۵	۷۷۴	۱۳۹۰
۲,۲۶	۹۴,۷۶۳	۲۱۳۸	۱,۲۰	۴۹۹	۳,۰۷	۱۶۳۹	۱۳۹۱
۱,۱۰	۹۱,۵۵۷	۱۰۰۵	۰,۷۶	۳۱۷	۱,۳۹	۶۸۸	۱۳۹۲
۰,۸۷	۱۰۴,۱۳۰	۹۰۶	۰,۵۶	۲۸۶	۱,۱۶	۶۲۰	۱۳۹۳
۰,۴۸	۸۳,۹۰۴	۴۰۱	۰,۴۱	۱۷۴	۰,۵۵	۲۲۸	۱۳۹۴
۲,۰۱	۸۷,۶۱۴	۱۷۶۳	۰,۵۰	۲۱۹	۳,۵۱	۱۵۴۴	۱۳۹۵
۰,۹۸	۱۰۱,۰۰۰	۹۹۰	۰,۶۱	۲۸۶	۱,۳۰	۷۰۴	۱۳۹۶

در موضوع صادرات ایران به روسیه، فقط صادرات غیرنفتی مدنظر گزارش بوده است